

SECȚIUNEA:
BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ ÎN INFRASTRUCTURA
DE INSTRUIRE ȘI CERCETARE
THE SECTION: UNIVERSITY LIBRARY IN TRAINING AND RESEARCH
INFRASTRUCTURE

IMPACTUL BIBLIOTECII UNIVERSITARE
ASUPRA FORMĂRII VIITORILOR SPECIALIȘTI

THE IMPACT OF UNIVERSITY LIBRARY
ON THE TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS

Elena HARCONIȚA   Lina MIHALUȚA

The students and teachers of Balti University have access to various library services in electronic and traditional conditions to satisfy the needs for information, documentation, training and scientific research. About 10 000 active users have borrowed in reference year 1 390 398 documents and visited the library 543 637 times. The community has benefited from a variety of electronic services: Internet sessions, on-line catalogue, digital Library, Jurist, EBSCO, SumarScanat databases, Recent Acquisitions exhibition on the website; Publications by University teachers; electronic thematic exhibitions, Recent Acquisitions electronic Newsletters, etc. The user is in-tegrated into various info-library programs: Cultural information, New User Program, Information Days, the Days of Department, Lycenciate /Master's/ Week, International Open Access, The Book Club.

Pentru dezvoltarea umană este foarte importantă existența posibilității de dezvoltare a creativității personale și de apariție a noilor interese, ceea ce se poate realiza doar prin utilizarea serviciilor bibliotecare.

Termenul de bibliotecă este interpretat astăzi într-o manieră nouă – mediu intelectual și de cultură, iar apariția noilor structuri în organigrama acestor instituții, inclusiv mediatecile, înseamnă retragerea parțială a monopolului purtătorilor informaționali pe hîrtie și creșterea rapidă a segmentului de surse electronice. Mediul cărții în bibliotecă treptat se transformă într-un mediu

flexibil, integrat în transmiterea de cunoștințe, de aceea se schimbă și prioritățile bibliotecilor: de la catalogare la navigare, de la indexare la interpretare, de la conservare la integrarea socială.

Biblioteca universitară este o instituție informațională, parte integrantă a procesului de învățămînt și cercetare, care dispune de o colecție de documente pentru învățămînt și investigații științifice, asigură accesul la infrastructura informațională și asistă utilizatorii în satisfacerea necesităților lor de informare și documentare prin desfășurarea programelor de formare a culturii informației.

Astăzi în centrul atenției Bibliotecii este utilizatorul, precum și crearea condițiilor de confort pentru satisfacerea necesităților crescînde informaționale, de instruire, cercetare și cultură. În ultimii ani însă se fac tot mai auzite vocile în susținerea ideii de lichidare a instituțiilor bibliotecare, instituții, la părerea unora devenite inutile odată cu încetățenirea tot mai puternică a noilor tehnologii informaționale, a accesului la miile de cărți digitale ce ar încerca să acopere tot genul de solicitări.

Pe de altă parte, se aude tot mai insistent vocea IFLA / UNESCO, care susține că „Numai instituția bibliotecară are posibilitatea să ofere acces, prin diferiți purtători de informație, la un variat și vast patrimoniu de cunoștințe și realizări ale creației, la care în mod individual nu s-ar putea ajunge”, chiar dacă Google-ul și alte companii și-au propus să digitizeze o mare parte din colecțiile celor mai mari biblioteci ale lumii.

Nu există alte instituții în societate decît bibliotecile, angajații căreia ar fi putut colecta, ordona, organiza, păstra și ajuta utilizatorii în obținerea gratuită a informațiilor. În țările europene, SUA și Canada se desfășoară un șir de cercetări în vederea elucidării obiective a acestei probleme: vor fi sau nu vor mai fi bibliotecile, vor mai rămîne ele unicele păstrătoare ale memoriei istorice, ale moștenirii culturale?

Care este rolul și impactul lor asupra dezvoltării civilizației umane, asupra lichidării analfabetismului, asupra cultivării deprinderilor de lectură, asupra formării viitorilor specialiști în infrastructura educațională?

Rezultatele acestor cercetări demonstrează că puterncele și modernele biblioteci americane au fost și rămîn să fie chezașia SUA în devenirea ei ca lider în economie, știință și democrație. Matematicianul american Wayne Bidwell Wheeler susținea „Dați-mi o bibliotecă și eu voi crea în jurul ei o universitate”. Cu alte cuvinte, biblioteca, alături de alte subdiviziuni structurale, trebuie să fie nucleul care asigură dezvoltarea deplină și calitativă a universității drept instituție de învățămînt și științifică.

Astăzi, mai mult ca altădată, din perspectiva paradigmei moderne a învățămîntului și în conformitate cu cerințele Procesului de la Bologna, în

care se pune un accent puternic pe autoinstruire, studenții și cadrele didactice sînt îndemnați să fie tot mai creativi și inventivi. De unde însă să gasească informațiile necesare, dacă nu ar fi bibliotecile, cu colecțiile lor enciclopedice bogate, dacă nu ar fi fost create condițiile necesare pentru aceste preocupări intelectuale? Aprecierea activității unei biblioteci de către comunitate depinde în cea mai mare măsură de modul în care ea își îndeplinește funcțiile sale sociale.

Impactul bibliotecii poate fi urmărit ca un lanț al mai multor rezultate obținute într-o anumită perioadă, în primul rînd, al celor statistice. De exemplu: actualizarea colecțiilor tradiționale în anul 2010 a avut loc prin achiziția a circa 10 000 de documente, în 5 800 de titluri. 90% din toate achizițiile le-au constituit donațiile. Colecția de publicații periodice s-a completat cu 517 abonamente.

Coliziunea cu nivelul de instruire și acumularea de cunoștințe a membrilor comunității universitare poate fi urmărită prin achizițiile de documente, împrumutul pe domenii de știință și statistica utilizatorilor reali pe Facultăți în anul 2010

Achiziții pe domenii de știință

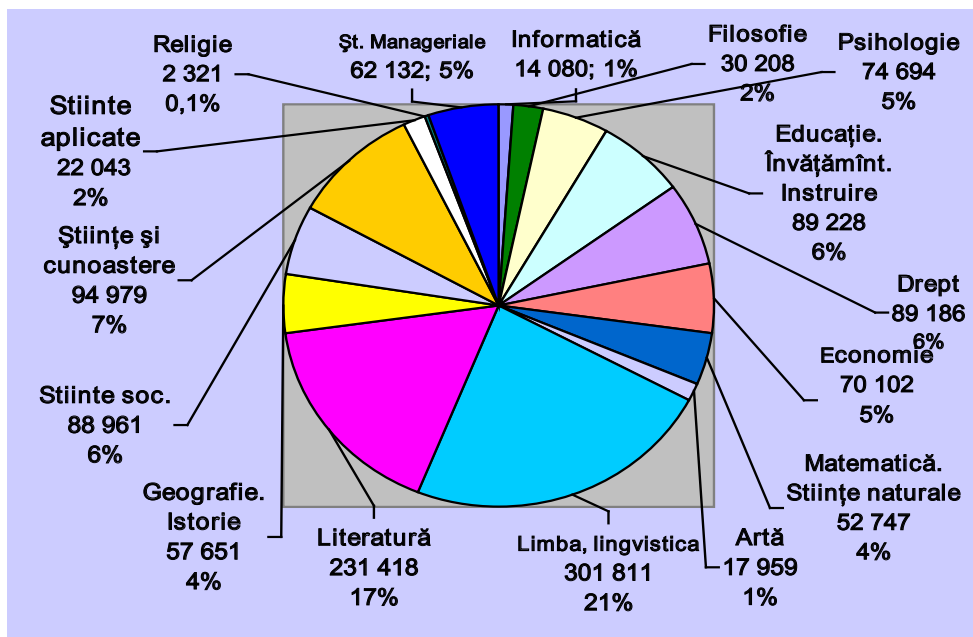
1 Generalități (0) 517 - 5,24%	12 Chimie (54) 64 0-65%
2 Biblioteconomie (02) 133 - 1,35%	13 Biologie, Zoologie (57-59) -203 2,06%
3 Filosofie, religie (1/2) 741 - 7,51%	14 Științe aplicate (6) 278 -2,82%
4 Psihologie (159,9)108 - 1,09%	15 Informatică,Tehnică(004/62)529- 5,36%
5 Științe sociale (3) 809- 8,20%	16 Agricultură (63) 202 - 2,05%
6 Economie (33) 1 206 - 12,22%	17 Artă. Sport (7/79) 514 - 5,21%
7 Drept (34) 687 - 6,96%	18 Limbă, lingvistică (8/81) 831- 8,42%
8 Pedagogie (37) 816 8- 27%	19 Literatură (82) 1 402 - 14,21%
9 Științe naturale (5) 97 0,98%	20 Istorie, Biografii (9/94) - 357 3,62%
10 Matematică (51) 117 - 1,19%	21 Geografie (91) 102 - 1,03%
11 Fizică (53) 154 - 1,56%	

Total 9 867 - 100%

La dezvoltarea colecțiilor, a bazelor de date și la dotarea tehnică au contribuit Proiectele privind Inaugurarea Punctului de Informare NATO; Programul Națiunilor Unite pentru Moldova (PNUD), donația Institutului Cultural Român, a lui Ioan Nicorici – o colecție valoroasă de carte religioasă din sec. XVIII - XX. Circa 1 071 de cărți și reviste în 912 titluri din aparițiile editoriale ale Moldovei au fost direcționate spre Bălți de Camera Națională

a Cărții. Participarea la Consorțiul EBSCO a asigurat accesul studenților și cadrelor didactice la 18 000 titluri documente științifice în format electronic. Circa 10 000 de utilizatori activi au împrumutat 1 390 398 documente, intrând în Bibliotecă de circa 543 637 ori.

Împrumuturi pe domenii de știință în anul 2010

- Lingvistică 301 811 (21%),
- Literatură 231 418 (17%),
- Generalități 94 979 (7%),
- Pedagogie 89 228 (6%),
- Drept 89 186 (6%),
- Științe sociale 88 961 (6%),
- Psihologie 74 694 (5%),
- Economie 70 102 (5%),
- Științe reale 52 747 (4%),
- Istorie 57 651 (4%).

Activitatea informațională s-a desfășurat zilnic, fiind accentuată în programele: Zilele Informării, Zilele Catedrei, Lunarul Licențiatului/ Masterandului, Săptămîna Internațională a Accesului Deschis (OA), Ziua

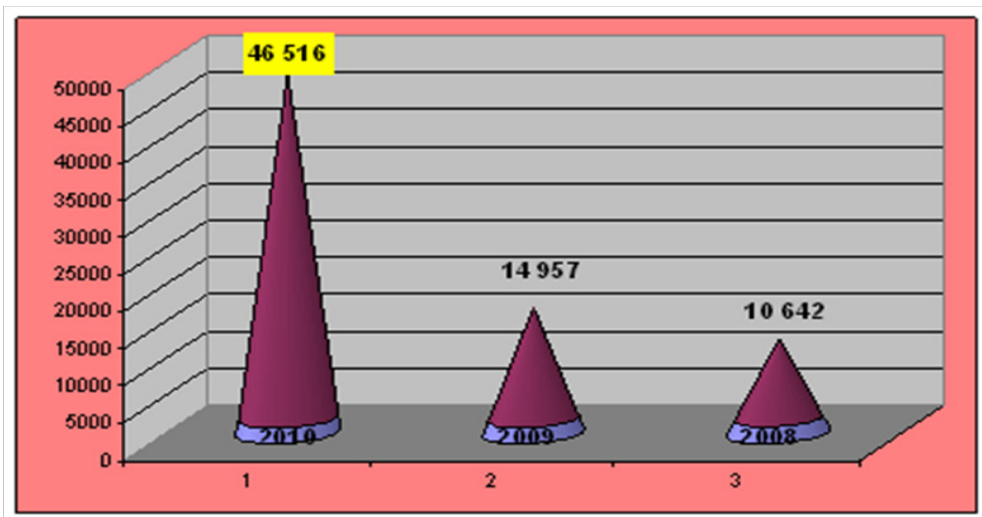
Scrisului Ucrainean, difuzarea buletinelor informative Achiziții recente, expoziții de documente, prezentări bibliografice tradiționale și online, Breviar, Teleinformații, materiale promoționale etc .

Impactul asupra comunității a avut loc prin satisfacerea a 31 262 de cereri de informare tematice, bibliografice, factografice, de adresă, inclusiv 54% de referințe electronice (OPAC, Internet, baza de date MoldLex, EBSCO); prin transmiterea a 4 bibliografii cu informații (80 titluri) la managementul școlii superioare în regimul de Servire diferențiată a conducerii; a 1086 pagini cu full-texte ; 16 bibliografii tematice pentru profesori cu informații necesare pentru actualizarea cursurilor de lecții; prezentarea bibliografiilor personalizate cadrelor didactice ; peste 500 de informații în regim de difuzare selectivă a informației.

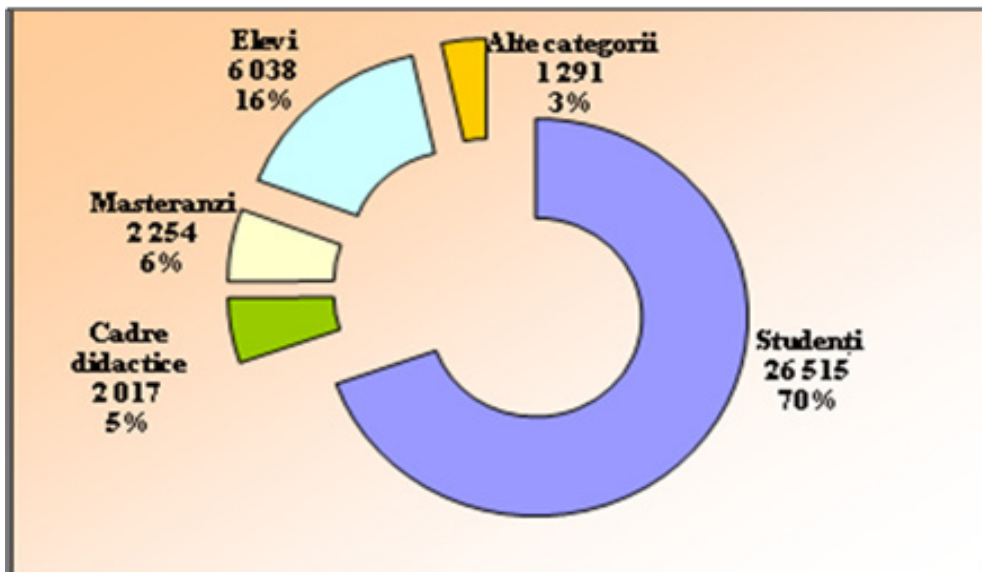
Servicii electronice. Comunitatea a beneficiat de o varietate de servicii electronice : 46 516 sesiuni Internet, 80 359 sesiuni catalogul on-line, 6 599-Jurist, 2 462 - EBSCO, 942- SumarScanat; Expoziția Achiziții recente pe pagina WEB – 5 prezentări (100 de documente) ; Buletine Achiziții recente – 24 (4 364 titluri); Expoziția Publicațiile profesorilor universitari - 51 documente cu scanare-copertă, scanare-sumar ; Expoziții tematice electronice – 11.

Vizite virtuale Utilizatori reali per clasă

După clasă utilizator: 70% - 26 515 reprezintă clasa studenților din ei: studenți: la secția zi - 83% - 22 051; secția cu frecvență redusă - 7% - 4 464 cadre didactice - 5% - 2 017; masteranzii - 6% – 2 254; elevii Liceului și Colegiului „Ion Creangă” - 16% – 6 038; alte categorii 3% – 1 291.

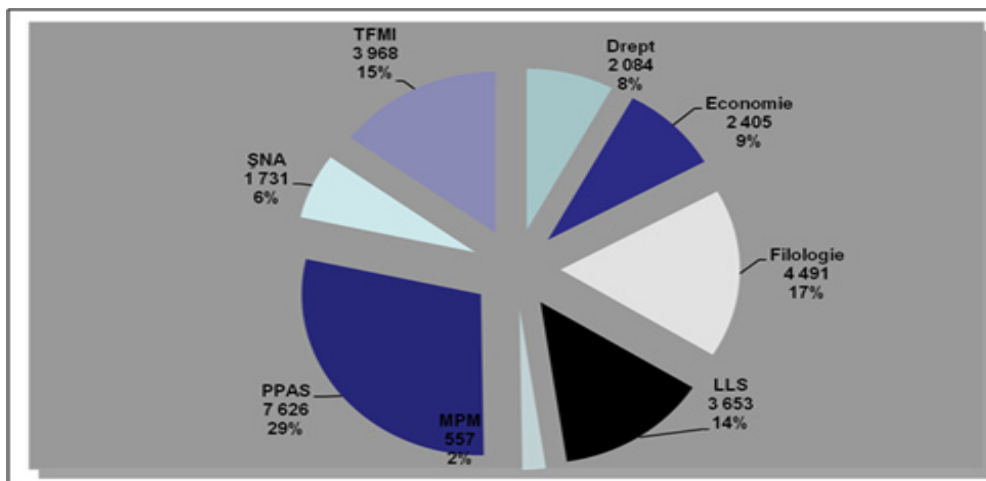

Utilizatori reali per facultăți

Cei mai activi utilizatori-studenți care au intrat au consultat și împrumutat documente practic în toate subdiviziunile Bibliotecii au fost cei de la facultățile:

- PPAS – 28% (7 626) și cei de la
- Filologie – 17% (4 491)
- TFMI cu 15% (3 968)
- LLS cu 14% (3 653),

Economie – 9% (2 405)
 Drept – 8% (2 084)
 ȘNA – 7% (1 731)
 MPM – 2% (557)

Utilizatori reali per an de studiu

Anul de studiu	Nr. utilizatori %	secția zi %	frecvență redusă %
Anul 0	540 - 2%,	4 131 - 5%,	1 270 - 4%
Anul 1	6 301 - 24%,	5 103 - 19%	1 198 - 5%
Anul 2	5 338 - 20%	4 357 - 16%	981 - 4%
Anul 3	6 344 - 24%	5 644 - 20%	700 - 3%
Anul 4	7 589 - 29%	6 426 - 24%	1 163 - 4%
Anul 5	403 - 2%	1 080 - 40%	295 - 1%
Total:	26 515	22 051 - 83%	4 464 - 17%

Formarea Utilizatorului

În anul 2011 bibliotecarii-responsabili de relațiile cu Facultatea au organizat 76 ture ghidate prin spațiile Bibliotecii, au perfectat și au înmînat 2 061 Permise de Intrare.

Formarea competențelor informaționale a utilizatorilor a avut loc prin mai multe mijloace și metode tradiționale și electronice, inclusiv prin predarea de către bibliotecari a 582 de ore ale cursului Bazele Culturii Informației (12 ore

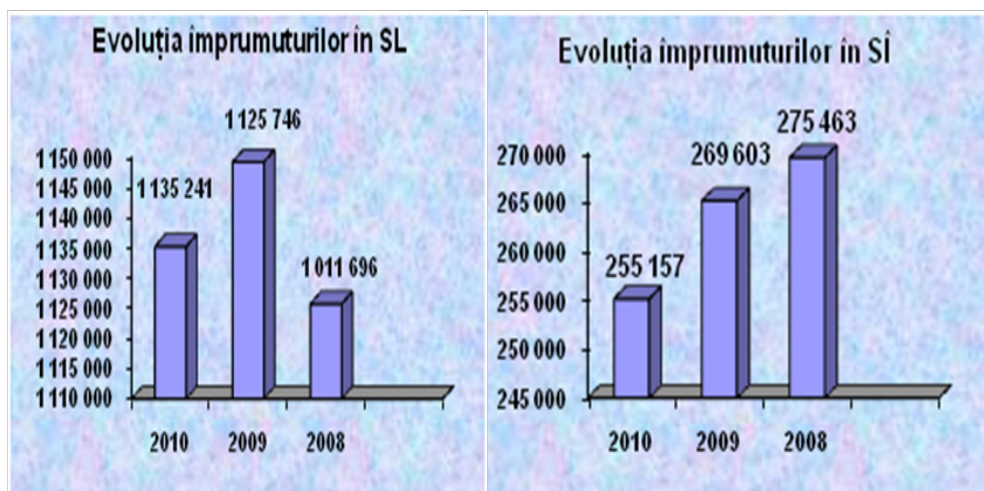
per 50 grupe), primul modul din cursul universitar Tehnologii Informaționale și Comunicaționale.

Activități intelectuale

- Pentru facilitarea activității intelectuale a fost elaborat Ghidului Practic Prezentarea referințelor bibliografice utilizate în cercetare, difuzat la 28 de catedre universitare, Liceu/Colegiu, expus pe site-ul Bibliotecii în colecția Cultura Informației.

- Accesul la resursele informaționale se realizează prin Serviciul de comunicare a colecțiilor și alte subdiviziuni care intră în relații directe cu utilizatorii.

Împrumut în subdiviziuni: săli de lectură (SL), săli de împrumut (SÎ)

82 % (1 135 241) din împrumutul total pe Bibliotecă îl constituie împrumutul în sălile de lectură și numai 18 % (255 157) sînt împrumuturi la domiciliu.

Servicii electronice și facilități on-line. În vederea atragerii potențialilor utilizatori de servicii electronice, Biblioteca și-a creat spațiul său în mediul virtual prin profilul de pe site-urile de socializare: Facebook, Twitter, Youtube, Flickr, Slideshare, precum și în Enciclopedia deschisă Wikipedia. Facilități online prin site-ul Bibliotecii Științifice a USB <http://libruniv.usb.md>.

Pagina utilizatorului. Catalogul electronic. Pe *Pagina utilizatorului* în opțiunile Opinii, sugestii, gânduri; Întreabă Bibliotecarul, Propuneri pentru achiziții, utilizatorul poate să comenteze serviciile Bibliotecii pe cale online, să participe la extinderea resurselor, să propună noi servicii educaționale.

Catalogul electronic oferă utilizatorilor informații despre documentele

propușe, inclusiv full-textele care pot fi studiate direct de pe site. În catalog, la 1 ianuarie 2011, erau incluse deja peste 294 000 informații, circa 59 % din tot ceea ce deține Biblioteca în colecțiile sale, inclusiv 133 146 descrieri analitice din reviste, culegeri și ziare. Documentele cu texte digitizate pot fi accesate direct din catalogul electronic.

Biblioteca digitală conține cu precădere lucrările profesorilor universitari (manuale, note de curs, culegeri de exerciții, curriculum-uri) și ale Bibliotecii (monografii, bibliografii și biobibliografii, anuare, cataloage, dicționare, buletine informative, materiale ale conferințelor etc.). Cele peste 100 de documente prezentate integral în format pdf sînt structurate pe domeniile științei, conform Clasificării Zecimale Universale, interior în ordinea alfabetică după autori și titluri.

Publicații periodice abonate de Bibliotecă: circa 500 de abonamente la reviste și ziare. Este expusă lista titlurilor cu adresa electronică și legătura directă, în cazul cînd revista se regăsește pe net. De pe site pot fi lecturate on-line și conținuturile integrale ale revistelor editate de universitarii bălțeni: Artă și educație artistică, Fizică și tehnică, Limbaj și Context, Confluente Bibliologice, Glotodidactica, Tehnocopia, Noua Revistă Filologică, klik la revista SEMN, care alături de celelalte reviste pot fi accesate gratis și de pe Blogul eIFL-OA Moldova, de unde se deschide accesul la formatul electronic al revistelor editate în R. Moldova (circa 30 de reviste științifice).

Expoziții on-line: Achiziții noi în colecția Bibliotecii în anii 2007 - 2011: expunere lunară cu prezentarea descrierii bibliografice, coperti digitizate, adnotări oferă informații pertinente privind achizițiile pe domenii.

Expoziții de Documente ale profesorilor universitari și ale bibliotecarilor intrate în colecția Bibliotecii în anii 2007 - 2011, expunere lunară cu prezentarea copertei, sumarului scanat și full-textele documentelor digitizate.

Expozițiile tematice organizate pe platforma YouTube - o formă atractivă de informare și comunicare cu utilizatorii sînt plasate și pe site-urile de socializare la care este conectată Biblioteca: Facebook, Twitter, în Flickr, inclusiv pe blogul Bibliotecii.

Publicațiile Bibliotecii. Acces on-line la circa 67 de documente editate de Bibliotecă (monografii, materiale ale conferințelor, ediții bibliografice: bibliografii, biobibliografii, cataloage, anuare, alte publicații) în care se conțin informații ce vizează contribuțiile științifice ale profesorilor și ale bibliotecarilor USB, elaborate în colecțiile: *Bibliographia Universitas*, *Personalități universitare bălțene*, *Doctor Honoris Causa*, *Universitari bălțeni*, *Scriitori bălțeni*, *Promotori ai culturii*, *Vestigia Semper Adora*, *Cultura Informației*, *Profesionalizare*.

Baze de date cu acces local. Baza de date Sumar Scanat, elaborată de informaticienii Bibliotecii, facilitează accesul la conținuturile colecției de reviste în limba engleză din Proiectul JDP – New- York, care deține circa 130 titluri în 4 000 unități; Colecției în limba germană WILHELMI și Donației Institutului Goethe-București. Se pot face căutări după titlu, autor, cuvinte – cheie. Baza de date Înregistrări Muzicale în MP3, creată tot de bibliotecari, oferă posibilitatea de a audia melodiile anilor 60-80 de pe discurile de vinil, trecute în formatul MP .

Consortiul EIFL – EBSCO. Biblioteca participă la Consortiul EIFL – EBSCO (<http://search.EBSCOhost.com>), una dintre cele

mai mari companii din lume, prin care se asigură accesul utilizatorului băl-țean în 12 baze de date la full-textele (Business Source Premier, MasterFile Premier, Regional Business News), abstractele a peste 18 000 de reviste, ziare și buletine de știri, peste 2 300 de ediții de referințe în limba engleză cu posibilități de traducere în 27 de limbi, inclusiv în limba română.

Colecții naționale / internaționale. Utilizatorii beneficiază de accesul la bazele de date ONU, Consiliului European, Băncii Mondiale, NATO, Colecțiilor: Institutului Cultural Român, Asociației Pro Basarabia și Bucovina, Filiala „C. Negri” din Galați; AGEPI, Wilhelmi, Carte rară și veche „IOAN NICORICI” în cadrul structurilor internaționale integrate în Biblioteca noastră.

Punctul de Informare Documentare NATO

Activități culturale. Accesul la resursele Bibliotecii a fost asigurat și prin Activitatea Culturală, în cadrul căreia au fost organizate 414 expoziții tradiționale și on-line, la care s-au expus 16 096 de documente și s-au împrumutat 27 715 de volume. Manifestările culturale s-au desfășurat sub egida Anului

cele de-a 65 aniversări a Universității și Bibliotecii; Anul „Biblioteca 2.0” – o nouă generație de biblioteci; Anul Culturii Informației; Anul Biodiversității; Anul Grigore Vieru; M. Eminescu - 160 de ani de la naștere etc.

Concluzii

Aceste exemple reale împreună cu multiplele cercetări privind locul și rolul bibliotecii din țările europene, SUA și Canada demonstrează că societatea obține foarte multe beneficii din păstrarea și dezvoltarea bibliotecilor care asigură:

- resurse informaționale pentru utilizarea cotidiană, instruirea formală și neformală, instruirea pe parcursul întregii vieți, cercetarea științifică, de asemenea și pentru loisir;
- asigură accesul electronic la informația oficială de toate tipurile;
- spații comode pentru comunicarea interpersonală tradițională și electronică;
- acces liber și echitabil la toate serviciile, produsele și oportunitățile create pentru toți membrii comunității, în cazul nostru, al celei universitare.